

Ekspertuoti želdiniai augantys naujai projektuojamo kelio raudonųjų linijų ribose.

Teritorija nepriklauso TINP (Trakų Istorinio Nacionalinio parko) direkcijai nuosavybės forma, tai laisva valstybinė žemė, bet patenka į TINP saugomą teritoriją

Ekspertuojamų želdinių vieta

Vertinimas atliktas vadovaujantis šiais dokumentais:

Lietuvos Respublikos Želdynų įstatymas (Nr. XIV-199);

Želdynų ir želdinių inventorizavimo ir apskaitos taisyklės (Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2008 m. sausio 8 d. įsakymas Nr. D1-5);

Želdynų ir želdinių būklės ekspertizės atlikimo tvarkos aprašas (Aplinkos ministro 2021 09 16 d. įsakymo Nr. D1-540 redakcija)

Kriterijai, pagal kuriuos medžiai ir krūmai, augantys ne miškų ūkio paskirties žemėje, priskiriami saugotiniams (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. kovo 12 d. Nutarimas Nr. 206 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gegužės 30 d. nutarimo Nr. 521 redakcija).

2026/INV-3	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
	2	10	0

VERTINIMO METODIKA

Prieš ekspertuojant želdinius, pirmiausia jie buvo suinventorizuoti.

Inventorizuojant želdinius buvo vadovautasi rekomendacijos nurodytomis Želdynų ir želdinių inventorizavimo ir apskaitos taisyklėse.

Inventorizuojant želdinius teritorijoje buvo vertinami pagrindiniai augalo būklę įtakojantys vizualiai matomi veiksniai, atsižvelgiant į tai, nustatomos priežiūros priemonės.

Vertinimo kriterijai: Augalo fiziologinė būklė (nuo 1 iki 4), vizualiai matomi kamieno, lajos ir šaknyo pažeidimai (jei turi), priežiūros priemonių nustatymas (jei reikia), pastabos (jei yra).

Vizualiai vertinant augalų būklę, buvo atsižvelgta į augalo fiziologinę ir biomechaninę augalo būklę ir išvedamas bendras balas. Fiziologinė būklės vertinimo metu buvo kreipiamas dėmesys į lapijos tankumą, žiedų, sėklų išsidėstymo lajoje pobūdį. Nuo to priklauso augalo gebėjimas vykdyti fotosintezę, o tai savo ruožtu nurodo tolimesnę medžio ar krūmo augimo perspektyvą. Fiziologinis gyvybingumas buvo vertinamas 4 balų skalėje. 1 - Gausi lapija viršūnėje ir lajos vidurinėje dalyje, 2 – Vidutinė lapija viršūnėje ar lajos vidurinėje dalyje, 3 – Negausi lapija viršūnėje ir lajos vidurinėje dalyje, 4 – Ženkli defoliacija, lapija, sėklos ir žiedai matomi tik pavienėse augalo vietose. Fiziologinę būklę taip pat įtakoja medyje atsivėrusios drevės, jo atsparumas ligoms, kenkėjams.

Identifikuojant biomechaninę medžio būklę (pasvyrimą) buvo naudojama taip pat 4 balų sistema. 1 – Puiki būklė arba tik šiek tiek sutrikęs stabilumas, 2 – Nestabilus medis, 3 – Dideli skeletinių šakų defektai, išvirtimo rizika, 4- prasta būklė, supuvęs kamienas su didele išvirtimo rizika.

Augalų lajos, kamieno ir šaknų pažeidimai buvo nustatomi vizualiai vertinant biotinius ir abiotinius veiksnius. Į biotinių veiksnių vertinimą patenka: ligos, kenkėjai, puvinys, medžio sąveika su kitais gyvais organizmais (augalai, grybai, kerpės, gyvūnai), pavojingi V formos liemeniniai išsišakojimai su jaugusia žieve, plyšiai.

Į abiotinių veiksnių vertinimą patenka: gamtiniai - topografiniai (dėl vietovės kalvotumo ir to pasekoje dirvožemio erozijos) ir klimatiniai (dėl stipraus vėjo ar sniego svorio aplaužytos šakos) faktoriai. Dėl žmogaus veiklos atsirandantys pažeidimai: netinkamas genėjimas - suformuojama netipiška medžio rūšiai laja, gyvybiškai svarbios augalo mitybai apatinių aukštų šakos pašalintos arba smarkiai redukuotos, tokiu atveju atsiranda didelis pavojus užsiveisti puviniai, medžio svorio centras tampa išbalansuotas ir augalas gali išvirti. Į abiotinius veiksnių sukeltus padarinius patenka ir augalai kuriuose randama inkliuzų (betonuotas kamienas, tvorų likučiai kamiene, inkilai ir kt.), kamieno žievės pažeidimų (dažniausi mechaniniai pažeidimai), atraminių sienelių statybos, duobių kasimo ar asfaltavimo metu apribotas šaknynas.

2026/INV-3	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
	3	10	0

INVENTORIZACIJOS APRAŠAS

Inventorizuoti 52 saugotini medžiai.

Projektuojamo kelio trasa eina per dvi skirtingas žemės naudojimo būdo teritorijas:

1 –kitos paskirties žemėje visuomeninės paskirties, rekreacinės, bendrojo naudojimo, atskirųjų želdynų teritorija.

2 - vietinės reikšmės kelio juosta.

Saugotinių želdinių kriterijus nustatytas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo, priimto 2008 m. kovo 12 d., Nr. 206 *“Dėl kriterijų, pagal kuriuos medžiai ir krūmai, augantys ne miškų ūkio paskirties žemėje, priskiriami saugotiniams, patvirtinimo”* priedo 5 punktu, kuris numato, kad kitos paskirties žemėje visuomeninės paskirties, rekreacinėse, bendrojo naudojimo, atskirųjų želdynų teritorijose saugotiniams želdiniams priskiriami: 12 cm ir didesnio skersmens ąžuolai, uosiai, klevai, skroblai, skirpstai, guobos, bukai, vinkšnos, pušys, eglės, maumedžiai, pocūgės, kėniai, beržai, juodalksniai, liepos, gluosniai, šermukšniai, riešutmedžiai, kaštonai, miškinės obelys, miškinės kriaušės.

Trakų rajono bendrajame plane, projektuojamo kelio atkarpoje iki posūkio į dešinę šis kelias yra numatytas kaip vietinės reikšmės kelias, kuriame pagal minėta teisės akto *“Dėl kriterijų...”* 14.2 punktą, saugotiniams želdiniams priskiriami *“20 cm ir didesnio skersmens ąžuolai, uosiai, klevai, skroblai, skirpstai, guobos, bukai, vinkšnos, pušys, eglės, maumedžiai, pocūgės, kėniai, beržai, juodalksniai, liepos, gluosniai, šermukšniai, riešutmedžiai, kaštonai, miškinės obelys, miškinės kriaušės”*.

Inventorizuoti želdiniai priklauso 5 rūšims (žr. 1 pav.), iš kurių 43 % sudaro paprastieji klevai – 22 vnt.

Klevai – 16 vnt., kamieno skersmuo nuo 12 iki 28 cm. bendras kamieno skersmens vidurkis – 18 cm Klevų būklė gera – 1,4 balai.

Karpotieji beržai – 11 vnt., kurių kamienų skersmuo yra nuo 12 iki 30 cm, vidutinis beržų kamieno skersmuo – 21 cm. Beržų būklė gera – 1,2 balai.

Miškinės kriaušės – 9 vnt, kamieno skersmuo 12 - 35 cm, bendras skersmens vidurkis – 22 cm. Miškinių kriaušių būklė patenkinama – 2 balai.

Paprastieji uosiai – 5 vnt., kamieno skersmuo 14 – 20 cm. Vidutinis skersmuo 16 cm. Būklė patenkinama.

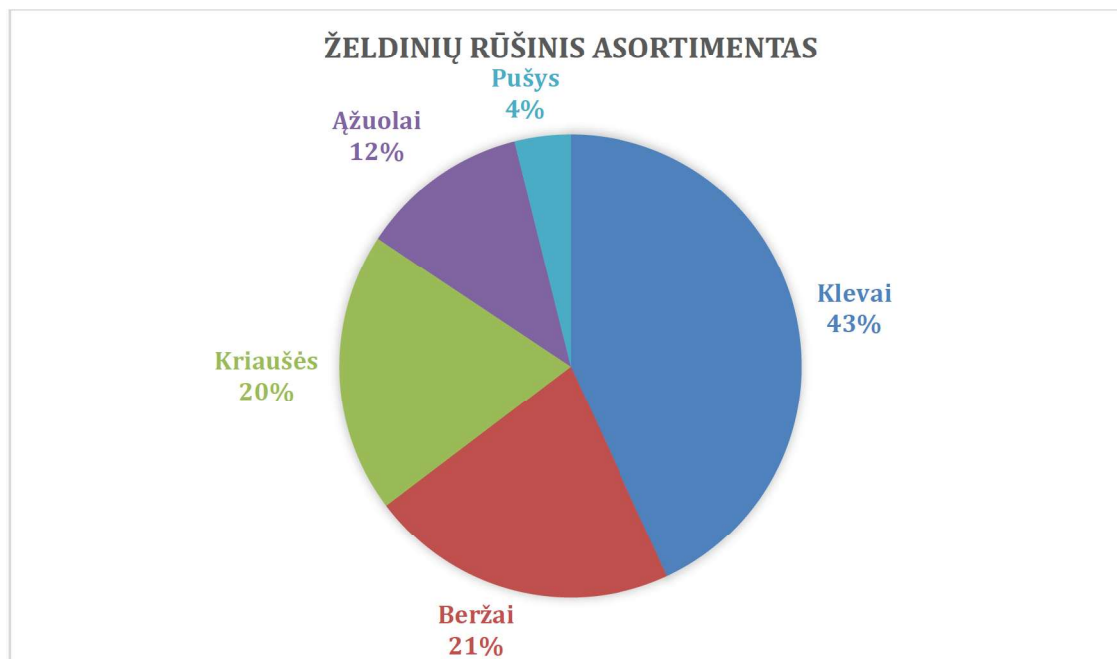
Miškinė obelis – 3 vnt., kamieno skersmuo 13 - 18 cm. Būklė gera

Paprastieji ąžuolai – 6 vnt. Kamieno skersmuo 18 – 100 cm, skersmens vidurkis 45,5 cm. Aplinkoje išsiskiria ąžuolas, kurio kamieno skersmuo 100 cm - Nr. 12A Ø100(1). Šį medį privaloma saugoti, vykdant statybos darbus

2026/INV-3	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
	4	10	0

būtina sertifikuoto arboristo priežiūra, kurio priežiūroje medžiui būtų užtikrintos kompensacinės saugojimo priemonės.

Teritorijoje inventorizuotos paprastosios pušys – 2 vnt. kamieno skersmuo - 20 cm. Pušies medžių būklė gera, vertinama 1 balu.

1 pav.

Bendras želdinių būklės balas – 1,4 balai. Želdinių būklė gera.

Leidimo šakinti medžius eigoje apskaičiuojama šalinamų želdinių atkuriamoji vertė, pagal LR Aplinkos ministro įsakymą, 2008 m. birželio 26 d. Nr. D1-343 “Dėl želdinių atkuriamosios vertės įkainių patvirtinimo”, pagal kurį medžių atkuriamosios vertės įkainiai didinami atsižvelgus į augimo vietą ir neatsižvelgiant į nuosavybės formą; pagal šio įsakymo 5.4 punktą:

“5.4. kaimų bendro naudojimo teritorijose augantiems medžiams – 1,5 karto.”;

2026/INV-3	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
	5	10	0

EKSPERTIZĖS IŠVADA

- Fiziologinis želdinių gyvybingumas vertintinas gerai.
- Biomechaninis stabilumas – geras. 8% želdinių turi nestabilių svorio centrą, t.y. pasvirimą.
- Perspektyvumas – ilgalaikis.
- Dėl vykdomo projekto sprendinių numatoma šalinti 36 medžius.
- Atkuriamąją vertę nustato savivaldybės atstovas.

	Būklės vertinimo kriterijai	Pagrindimas	Išvada
Želdinių fizinė būklė	1.1. Fitosanitarinė būklė ir kamieno pažeidimai	Bendra inventorizuotų želdinių fitosanitarinė būklė gera.	Fitosanitarinė būklė gera, želdiniai auga natūralioje aplinkoje
	1.2. Atitiktis vietos ekologinėms sąlygoms	Želdiniai auga natūralioje augavietėje, gamtinėje aplinkoje. Urbanistinis poveikis minimalus	Atitinka vietos ekologines sąlygas.
	1.3. Gyvybinė erdvė	Dalis želdinių auga tankiai, konkurencija dėl šviesos ir vietos.	Būklė nevienoda, pievoje augantys medžiai dominuoja aplinkoje, turi rūšiai būdingą lają; masyve nėra buvę atlikti sanitariniai ugdomieji genėjimai, medžiai konkuruoja tarpusavyje – retinimas būtinas.
Želdinių fiziologinė būklė	2.1. Bendras lajos išsivystymas	Defoliacija arba lapijos sumažėjimas nepastebėtas	Medžių lajos, ūglių bei skersmens prieaugis atitinka medžių rūšį, amžių ir būklę.
	2.2. Metinių ūglių prieaugis	Atitinka normą	
Želdinių poveikis aplinkai	3.1. Svarba mikroklimatui optimizuoti	Medžiai daro teigiamą poveikį aplinkai ir vietos mikroklimatui, sulaiko vėjo gūsius nuo ežero.	Svarba mikroklimatui optimizuoti vidutinė. Aplinkoje augantys natūralūs gojeliai ir želdinių masyvai tinkamai kompensuos galimus šalinamų želdinių mikroklimato praradimus.
	3.2. Apsauga nuo oro taršos	Želdiniai prisideda prie oro kokybės gerinimo, sulaiko kietąsias daleles ir išmetamąsias dujas	Aplinkiniai miško masyvai ir naujai sodinami želdiniai užtikrins ir ateityje ežerų vandens apsaugą nuo kelio

2026/INV-3	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
	6	10	0

			taršos ir kompensuos galimą oro taršos padidėjimą.
	3.3. Apsauga nuo erozijos	Šlaito želdiniai stabilizuoja dirvožemį.	Projekto sprendiniuose rekomenduojami šlaito apželdinimo sprendiniai šliaužiančiais, šlaitą tvirtinančiais augalais.
	3.4. Biologinės įvairovės palaikymas	Inventorizuotos 5 sumedėjusių saugotinių želdinių rūšys, vyrauja lapuočiai. Aplinkoje gausu nesaugotinių želdinių-minkštos medienos lapuočių: karklų, blindžių, laukinių vaismedžių.	Želdinimo sprendiniuose rekomenduojama pirmenybę teikti vietinėms želdinių gentims, orinotochoriniams medžiams ir krūmams
	3.5. Apsauga nuo triukšmo	Želdiniai veikia kaip natūrali garso užtvara, kas ypač svarbu kontroliuoti per ežerą sklindančiam garsui.	Naujai projektuojams kelias atitraukia nuo ežero, transporto srautas perkeliamas į projektuojamą trasą, kas teigiamai paveiks triukšmą, sklindantį ežero paviršiumi.
	3.6. Poveikis kultūriniam kraštovaizdžiui	Miškas svarbus kaip gamtinės aplinkos dalis Trakų gamtiniame ir kultūriniame kraštovaizdyje.	Šalinamų želdinių poveikis minimaliai paveiks kultūrinę kraštovaizdį, nes kelio trasa projektuojama gamtinėje aplinkoje. Želdinių praradimus kompensuos naujos kokybiškos infrastruktūros atsiradimas, kuris perims transporto apkrovą nuo taršai jautresnės pakrantės zonos.
Želdinių daromas žalingas poveikis – dabar ir (ar) ateityj	4.1.–4.2. Padėtis elektros linijų ir inžinerinių tinklų atžvilgiu	Želdiniai šalinami dėl projektinių sprendinių, tame tarpe ir inžinerinių projekto sprendinių (apšvietimas ir kt.)	Želdinių šalinimas tiesiogiai susijęs su sprendinių įgyvendinimu.
	4.3.–4.4. Želdiniai, šaknų atžalomis arba paviršinėmis šaknimis ardantys kietą ploto dangą	Dabartiniu metu neigiamo poveikio nėra, bet tai tiesiogiai susiję su būsimais sprendiniais. Želdiniai šalinami dėl naujos kelio trasos įrengimo	Želdinių šalinimas tiesiogiai susijęs su sprendinių įgyvendinimu .
	4.7. Želdiniai, labai teršiantys aplinką, sukeltys alergiją	Inventorizuoti karpotieji beržai vieni iš labiausiai alergiškų želdinių gamtoje	Šalinama 11 beržų. Šalinimas susijęs su projektiniais sprendiniais
	4.8. Želdiniai, ardantys statinių konstrukcijas	Artimoje kelio aplinkoje augantys želdiniai daro tiesioginę neigiamą įtaką kelio konstrukcijai.	Želdinių šalinimas tiesiogiai susijęs su sprendinių įgyvendinimu .

2026/INV-3	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
	7	10	0

Želdinių estetinės būklės vertinimas	5.1. Želdiniai, gerinantys aplinkos estetiką	Pavieniai medžiai ir gojeliai, šlaito medžiai sudaro estetiškai vertingą aplinką.	Teigiamai prisideda prie kelio ir aplinkos kraštovaizdžio.
	5.2. Želdiniai, darantys ar galėsiantys daryti ateityje neigiamą poveikį aplinkos estetikai	Pažeisti, palinkę medžiai menkina estetinę gamtinės aplinkos vertę.	Pašalinus tokius želdinius estetinis vaizdas pagerėtų.

Ekspertizę atliko: Jurgita Stonkutė

Kvalifikacijos atestato Nr. (26)-NŽE-12, išdavimo data 2022-05-23

El. parašas

INVENTORIZACIJOS LENTELĖ

Eil. Nr.	NR. PLANE	MEDŽIO RŪŠIS LIETUVIŠKAI	MEDŽIO RŪŠIS LOTYNIŠKAI	KAMIENO DIAMETRAS 130 CM AUKŠTYJE (M)	AUKŠTIS (M)	MEDŽIO BŪKLĖS INDEKSAS 1,2,3,4,5	PASTABOS	SIŪLOMOS/ BŪTINOSIOS ARBORISTINĖS/ TVARKYMO PRIEMONĖS	SAUGOTINAS (S) / NESAUGOTINAS
1	1P Ø20 (1)	Paprastoji pušis	Pinus sylvestris	0.2	9	šalia egles, vienpuse laja	1	šalinama	S
2	2B Ø23 (1)	Karpotasis beržas	Betula pendula	0.23	14	laja nuo kamieno apacios	1	šalinama	S
3	3P Ø20 (1)	Paprastoji pušis	Pinus sylvestris	0.2	10		1	šalinama	S
4	4B Ø21 (1)	Karpotasis beržas	Betula pendula	0.21	14		1	šalinama	S
5	5B Ø20 (1)	Karpotasis beržas	Betula pendula	0.2	15		1	šalinama	S
6	6B Ø26 (1)	Karpotasis beržas	Betula pendula	0.26	18		1	šalinama	S
7	7B Ø21 (2)	Karpotasis beržas	Betula pendula	0.21	16	pasvires	2	šalinama	S
8	8B Ø20 (1)	Karpotasis beržas	Betula pendula	0.2	17		1	šalinama	S
9	9B Ø30 (2)	Karpotasis beržas	Betula pendula	0.3	19	palinkes, auga ant griovio briaunos, kamieno pažeidimai	2	šalinama	S
10	10A Ø21,21(1)	Paprastasis ažuolas	Quercus robur	0.21,0.21	10	auga šlaite	1	šalinama	S
11	11A Ø18(2)	Paprastasis ažuolas	Quercus robur	0.18	10	lajos pažeidimai	2	saugomas, taikyti arboristines apsaugos priemones	S
12	12A Ø100(1)	Paprastasis ažuolas	Quercus robur	1	21	gražus, dominuoja kelio trasoje, auga šlaite	1	saugomas, taikyti arboristines apsaugos priemones	S
13	13B Ø26 (1)	Karpotasis beržas	Betula pendula	0.26	18		1	šalinama	S
14	14K Ø27 (2)	Paprastasis klevas	Acer platanoides	0.27	8	stelbiamas, kreivas kamienas	2	šalinamas	S
15	15K Ø18,14 (2)	Paprastasis klevas	Acer platanoides	0.18,0.14	8	stelbiamas, kreivas kamienas	2	šalinamas	S
2026/INV-3							LAPAS	LAPŲ	LAIDA
							8	10	0

ŽELDINIŲ EKSPERTIZĖ

16	16B Ø14 (1)	Karpotasis beržas	Betula pendula	0.14	14		1	šalinama	S
17	17B Ø17 (1)	Karpotasis beržas	Betula pendula	0.17	15		1	šalinama	S
18	18B Ø12 (1)	Karpotasis beržas	Betula pendula	0.12	13		1	šalinama	S
19	19K Ø12 (1)	Paprastasis klevas	Acer platanoides	0.12	12		1	šalinamas	S
20	20K Ø12 (3)	Paprastasis klevas	Acer platanoides	0.12	12	kamieno apžeidimai	3	šalinamas	S
21	21O Ø13 (2)	Miškinė obelis	Malus sylvestris	0.13	6		2	šalinama	S
22	22A Ø38(1)	Paprastasis ažuolas	Quercus robur	0.38	13		1	saugomas, taikyti arboristines apsaugos priemonės	S
23	23K Ø12 (1)	Paprastasis klevas	Acer platanoides	0.12	10		1		S
24	24K Ø12 (1)	Paprastasis klevas	Acer platanoides	0.12	10		1	šalinamas	S
25	25U Ø20 (2)	Paprastasis uosis	Fraxinus excelsior	0.2	12	auga grupėje	2	šalinamas	S
26	26U Ø16 (2)	Paprastasis uosis	Fraxinus excelsior	0.16	12	auga grupėje	2	šalinamas	S
27	27U Ø16 (2)	Paprastasis uosis	Fraxinus excelsior	0.16	12	auga grupėje	2	šalinamas	S
28	28K Ø44,24 (2)	Paprastasis klevas	Acer platanoides	0.25	12		2	šalinamas	S
29	29K Ø14 (1)	Paprastasis klevas	Acer platanoides	0.14	12		1	šalinamas	S
30	30Kr Ø32,30,20,32 (2)	Miškinė kriaušė	Pyrus Pyraeaster	0.32,0.30,0.20,0.32	12		2	šalinama	S
31	31Kr Ø32,31,25 (2)	Miškinė kriaušė	Pyrus pyraeaster	0.32,0.31,0.25	14		2		S
32	32Ø20 (1)	Paprastasis klevas	Acer platanoides	0.16	12		1		S
33	33K Ø28,20 (2)	Paprastasis klevas	Acer platanoides	0.28,0.20	12	auga šlaite	2		S
34	34A Ø33(1)	Paprastasis ažuolas	Quercus robur	0.33	13		1		S
35	35A Ø42(1)	Paprastasis ažuolas	Quercus robur	0.42	13		1		S
36	36K Ø23 (2)	Paprastasis klevas	Acer platanoides	0.23	12	auga šlaite	2		S
37	37Kr Ø25,19 (2)	Miškinė kriaušė	Pyrus pyraeaster	0.25,0.19	14		2		S
38	38Kr Ø19,15 (2)	Miškinė kriaušė	Pyrus pyraeaster	0.19,0.15	14		2		S
39	39K Ø12 (1)	Paprastasis klevas	Acer platanoides	0.12	12		1	šalinamas	S
40	40U Ø14 (1)	Paprastasis uosis	Fraxinus excelsior	0.14	12		1	šalinamas	S
41	41K Ø14 (1)	Paprastasis klevas	Acer platanoides	0.14	12		1	šalinamas	S
42	42K Ø21 (1)	Paprastasis klevas	Acer platanoides	0.21	12		1	šalinamas	S
43	43Kr Ø16 (1)	Miškinė kriaušė	Pyrus pyraeaster	0.16	12		1	šalinama	S

2026/INV-3	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
	9	10	0

ŽELDINIŲ EKSPERTIZĖ

44	440 Ø15,14 (1)	Miškinė obelis	Malus sylvestris	0.15,0.14	12		1	šalinama	S
45	45Kr Ø35 (2)	Miškinė kriaušė	Pyrus pyraster	0.35	14		2		S
46	46Kr Ø28 (2)	Miškinė kriaušė	Pyrus pyraster	0.28	14		2		S
47	47K Ø17 (1)	Paprastasis klevas	Acer platanoides	0.17	12		1		S
48	48Kr Ø12 (2)	Miškinė kriaušė	Pyrus pyraster	0.12	14		2		S
49	49U Ø14 (1)	Paprastasis uosis	Fraxinus excelsior	0.14	12		1	šalinamas	S
50	500 Ø18,16 (1)	Miškinė obelis	Malus sylvestris	0.18,0.16	12		1	šalinama	S
51	51K Ø15 (1)	Paprastasis klevas	Acer platanoides	0.15	12		1	šalinamas	S
52	52Kr Ø20,13(2)	Miškinė kriaušė	Pyrus pyraster	0.20,0.13	14		2	šalinama	S

2026/INV-3	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
	10	10	0

